શ્રી શત્રુંજય – મુક્તિ સમ્યગ્જ્ઞાન અભ્યાસક્રમ

શત્રુંજય એકેડમી, શ્રી પદ્મપ્રભસ્વામી જૈન મંદિર, સ્ટેશન રોડ, ચાળીસગામ – ૪૨૪ ૧૦૧.

સમ્યગ્જ્ઞાન વિશારદ

Answer Sheet

અભ્યાસક્રમ ક્રં : ૯

◆◆◆ અભ્યાસક્રમ જવાબ પત્ર ◆◆◆

એનરોલમેન્ટ નંબર ____ ૯

ગામ : ____

વિદ્યાર્થીનું નામ ____

પ્રશ્ન-૧ ખાલી જગ્યા

(૧)	અ,ઈ,ઉ,ઋ,લૃ પાંચ
(૨)	વ્યાપક વિદ્યા વ્યાસંગ
(૩)	શ્રી શાંતિનાથ ભગવાન
(૪)	વિકલેન્દ્રિય
(૫)	નાના વિસલ
(૬)	કુળમદ
(૭)	શૈલેશીકરણ
(૮)	રાઉત જોહડી
(૯)	મુક્તેસર ગઢ
(૧૦)	શ્રમણસંઘ
(૧૧)	ત્રિભાગન્યુન
(૧૨)	ત્યાગીઓ
(૧૩)	પચાવવાની
(૧૪)	ગતિ-આગતિ
(૧૫)	કનિષ્ઠ
(૧૬)	લંકાપતિ
(૧૭)	વાક્ચાતુર્ય
(૧૮)	પાપનો
(૧૯)	નપુંસક વેદ
(૨૦)	સૂક્ષ્મ કાયયોગ

પ્રશ્ન-૨ એક જ શબ્દમાં

(૧)	સમુચ્છિન્ન ક્રિયાનિવૃત્તિ
(૨)	લાભમદ
(૩)	પોતાના શુદ્ધ આત્મદ્રવ્યમાં
(૪)	અંતરાયકર્મ
(૫)	ભવ્ય ઉપાસકોને
(૬)	શ્રી જયસિંહ સૂરિજીએ
(૭)	વેદનીય
(૮)	વાયુકાય – [illegible]કાય
(૯)	દશાર્ણભદ્ર રાજના
(૧૦)	અષ્ટાંગ યોગ ધ્યાન
(૧૧)	ભદ્રયાન્દે
(૧૨)	ઐશ્વર્યનો
(૧૩)	સૂક્ષ્મકાયરૂપ
(૧૪)	હરિયાશાહના
(૧૫)	અહંકારે
(૫)	સ્થિરતા
(૬)	ક્ષેમ
(૭)	નિરૂપક્રમી
(૮)	વેદ
(૯)	તૃ જમ પામ
(૧૦)	એક
(૧૧)	આપનારી
(૧૨)	પશુઓ
(૧૩)	લેશી, સમાપ્તિ
(૧૪)	ભય છે
(૧૫)	વિગેરે
(૧૬)	સ્ત્રી
(૧૭)	તને
(૧૮)	આપવાને માટે
(૧૯)	એક
(૨૦)	સ્થાવર

પ્રશ્ન-૩ શબ્દનો અર્થ

(૧)	વિકલેન્દ્રિય
(૨)	લેર
(૩)	લક્ષ્મી
(૪)	અનુરક્ત

પ્રશ્ન-૪ જોડકાં જોડો

(૧)	૩	(૬)	૨
(૨)	૧૦	(૭)	૬
(૩)	૮	(૮)	૫
(૪)	૭	(૯)	૪
(૫)	૯	(૧૦)	૧

પ્રશ્ન-૫ સંખ્યામાં જવાબ

(૧)	૪
(૨)	૭
(૩)	૮
(૪)	૨૪
(૫)	૧૦૦
(૬)	૧૬,૦૦૦
(૭)	૮૨
(૮)	૧૩
(૯)	૮
(૧૦)	૯

	પ્રશ્ન-૬ ✓ કે ×		પ્રશ્ન-૭ આ વાક્ય ક્યા પાને છે તે નંબર
(૧)	×	(૧)	૧૭
(૨)	×	(૨)	૨૪
(૩)	✓	(૩)	૨
(૪)	×	(૪)	૧૩
(૫)	✓	(૫)	૭
(૬)	✓	(૬)	૧૩
(૭)	×	(૭)	૧૭
(૮)	×	(૮)	૨૨
(૯)	✓	(૯)	૧૪
(૧૦)	✓	(૧૦)	૩

પ્રશ્ન ૧-મેળવેલ ગુણ	+	પ્રશ્ન ૨-મેળવેલ ગુણ	+	પ્રશ્ન ૩-મેળવેલ ગુણ	+	પ્રશ્ન ૪-મેળવેલ ગુણ	+	પ્રશ્ન ૫-મેળવેલ ગુણ	+	પ્રશ્ન ૬-મેળવેલ ગુણ	+	પ્રશ્ન ૭-મેળવેલ ગુણ	+	પ્રશ્ન ૮-મેળવેલ ગુણ	=	કુલ ગુણ

રીમાર્ક ____ તપાસનારની સહી ____

પ્રશ્ન - ૮

૧. હું ઉત્તમ જાતિનો છું એવું અભિમાન રાખવું - - ફાંકો રાખવો - - મદ કરવો તે "જાતિમદ" કહેવાય છે - - આવા પ્રકારના જાતિ મદને કારણે જ હરીકેશીમુનિ ચાંડાળ કુળમાં જન્મ્યા હતા - - આજે આપણા જીવન તરફ જોતાં આપણને ખ્યાલ આવશે કે આપણા પૂર્વજો, આજુબાજુના વ્યક્તિઓ, સ્નેહીસ્વજનો કરતાં આપણા જીવનમાં ક્યાંક ખામી છે - - ક્યારેક આપણાથી બીજા રૂપમાં ચડી જાય છે - - ક્યારેક આપણાથી કોઈ બળમાં ચડી જાય - - જેથી હું અશક્ત છું એમ માની બીજા બળવાન લાગે - - એ બળને વધારવા આપણે વિવિધ ઉપચારો કરીએ - - ક્યારેક કોઈ ટૉનિક લઈએ તો ક્યારેક શક્તિવર્ધક ગોળીઓ - - એ બધુ વાપરી બળ મેળવવા ફાંફાં મારીએ - ક્યાંક કોઈ માસક્ષમણ કરતાં જોઈને પોતે એમ કરવા ધારે છે પણ એક ઉપવાસમાં લાંબો થઈ જાય છે - શાસ્ત્રઅભ્યાસ આદિમાં ઘણી મહેનત કરી છતાં પરિણામ શુન્ય આવે - - આ બધા પાછળનુ કારણ છે પૂર્વે એ વિષયે બાંધેલો જાતિ મદ - - જેના ઉપર આપણે ધ્યાન નથી આપતાં, જે આપવું જોઈએ

૨. કેવલી ભગવન્ત જેમનું આયુષ્ય ફક્ત પાંચ હ્રસ્વાક્ષરના ઉચ્ચારણ જેટલું જ છે તથા પર્વત સમાન જેમનું શરીર નિશ્ચલ છે એમને શુક્લધ્યાનના ચોથા પાયાના ધ્યાન સ્વરૂપે શૈલેશીકરણ હોય છે - - સૂક્ષ્મ કાયા યોગમાં રહીને પર્વતની જેમ સ્થિર રહેવું એજ "શૈલેશીકરણ" છે - - આ શૈલેશીકરણનો પ્રારંભ કરીને ચૌદમા અયોગી ગુણસ્થાને જવાની તૈયારી કરે છે - - આ ગુણસ્થાનના અંતમાં અંતીમ ત્રીસ પ્રકૃતિઓનો ઉદયમાં વિચ્છેદ થાય છે - - અંગોપાંગના ઉદયનો વિચ્છેદ થવાથી જે અંતમાં અંગની અવગાહના હતી તેથી ત્રિભાગન્યુન અવગાહના કરે છે - - આ શૈલેશીકરણ હોય ત્યારે આત્માને શુક્લધ્યાનના ચોથા પાયાના રૂપ શૈલેશીકરણ હોય એટલે એ ક્રિયા પૂર્વ થતાં આત્માની સિદ્ધિગતિ થાય - -

૩. તેઉકાય અને વાયુકાયની ગતિ પૃથ્વીકાયાદિ નવપદોમાં થાય છે - - પૃથ્વીકાયાદિ નવપદમાં પૃથ્વીકાય, અપકાય, તેઉકાય, વાયુકાય, વનસ્પતિકાય, બેઈન્દ્રિય, તેઈન્દ્રિય, ચઉરિન્દ્રિય તથા તિર્યંચ પંચેન્દ્રિયનો સમાવેશ થાય છે - - પૃથ્વીકાયાદિ દસ સ્થાનકના જીવોની ગતિ વિકલેન્દ્રિય (બેઈન્દ્રિય, તેઈન્દ્રિય, ચઉરિન્દ્રિય) ના ત્રણ દંડકમાં થાય છે - - વિકલેન્દ્રિયના ત્રણ દંડકની ગતિ પૃથ્વીકાયાદિ દસ પદમાં થાય છે - - ગર્ભજ તિર્યંચોની ગતિ-આગતિ સર્વ દંડકોને વિષે થાય છે - - ગર્ભજ મનુષ્યો સર્વ દંડકોને વિષે ઉત્પન્ન થાય છે - - પરંતુ તેઉકાય અને વાયુકાયના જીવો મનુષ્યોમાં ન જાય - - સર્વ દંડકના સર્વ જીવો ગર્ભજ તિર્યંચમાં જાય છે - - તેમજ ગર્ભજ તિર્યંચ જીવો સર્વ દંડકોમાં ઉત્પન્ન થાય છે - - ગર્ભજ મનુષ્ય બધા દંડકોમાં ઉત્પન્ન થાય (ગતિ) પરંતુ તેઉકાય અને વાયુકાય મનુષ્યપણે ઉત્પન્ન ન થાય.

૪. શાંતીનાથ ભગવાનને નમનારી જનતાને લક્ષ્મી, કીર્તિ આદિ આપનારી દેવીને કહાય છે કે તું જલ ભયમાંથી, અગ્નિ ભયમાંથી, વિષ ભયમાંથી, વિષધર ભયમાંથી, દુષ્ટગ્રહ ભયમાંથી, રાજ ભયમાંથી, રોગ ભયમાંથી, રાક્ષસના ઉપદ્રવમાંથી, શત્રુ - સમુહના ઉપદ્રવમાંથી, અને લુંટ, ચોરના ઉપદ્રવમાંથી, મરકીના ઉપદ્રવમાંથી, ઈતિસંજ્ઞક ઉપદ્રવમાંથી, શિકારી પશુ - ઓના ઉપદ્રવમાંથી અને ભુત, પિશાચ તથા શાકિનીઓના ઉપદ્રવમાંથી રક્ષણ કર ! રક્ષણ કર ! ઉપદ્રવ રહિત કર; ઉપદ્રવ રહિત કર; શાંતિ કર, શાંતિ કર, તુષ્ટિ કર; તુષ્ટિ કર; પુષ્ટિ કર, પુષ્ટિ કર; ક્ષેમ કર, ક્ષેમ કર - - સાત પ્રકારના ભયથી તથા સાત પ્રકારના ઉપદ્રવોથી રક્ષણ કરવાની પ્રાર્થના કરવામાં આવી છે - - હે દેવી તું આ ભયોથી તથા ઉપદ્રવોથી રક્ષણ કર - -

૫. વિ.સ. ૧૨૯૨ માં ધર્મઘોષસૂરિએ પ્રાકૃતમાં શતપદી નામક ગ્રંથની રચના કરી - - શતપદીના મંગલાચરણ પરથી જાણી શકાય છે કે કોઈ એક આચાર્ય મનમાં ગર્વ ધારણ કરીને સો પૂર્વપક્ષ ઉભા કર્યા, જેના ધર્મઘોષસૂરિએ સિધ્ધાન્તોના પુરાવા આપીને, ક્યાંક ઘટતી યુક્તિઓ ન[illegible] સિધ્ધાન્તાનુસારી ગ્રન્થોનો આધાર લઈને પ્રત્યુત્તરો વાળ્યા - - એ ઘટનાથી પ્રસ્તુત ગ્રન્થનો જન્મ થયો એમ ગ્રન્થની પીઠિકામાંથી ઉલ્લેખ મળી શકે છે - - પાશ્ચાત્ય વિદ્વાનોએ આ ગ્રન્થની શૈલીને રોમન ધારાશાસ્ત્રીઓની પધ્ધતિ સાથે સરખાવી છે - - આ ગ્રન્થ દ્વારા ધર્મઘોષસૂરિને અપૂર્વ કીર્તિ પ્રાપ્ત થઈ છે - અચલગચ્છ શું છે - - ? - - તેનો વિચ્છેદ શું છે ? - - તેનો વારસો શું છે ? - - તેના આદર્શો શું છે ? - - ઈત્યાદિ બધા જ પ્રશ્નોના સ્વા[illegible] આ એક જ ગ્રંથમાંથી મળી શકે છે - - ગ્રન્થના અંતિમ અધ્યાયમાં અચલગચ્છની સમાચારીને અન્ય ગચ્છોની સમાચારી સાથે સરખાવવામાં આવી છે - - આવી તુલનાત્મક સરખામણી દ્વારા તત્કાલીન વિચારધારાનું પરિમાર્જિત સ્વરૂપ આપણી સમક્ષ ખડું થાય છે - - આવી સરખામણીમાં પણ લેખકે ક્યાંયે વિતંડાવાદનો આશ્રય લીધો નથી કે - - કોઈ પક્ષનું નિષેધાત્મક ખંડન કર્યું નથી - -